

STANDART DIŞI KIYMETLİ MADENLER İŞLEM ESASLARI

Üyelerin Sorumlulukları

T.C. Hazine Müsteşarlığı'nın Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Tebliği'nin 7'nci maddesinde; "Borsa tarafından belirlenecek esaslar dahilinde, saflık ayarları 585/1000 ve 995/1000 arasında olan altın, 90.0/100 ve 99.0/100 arasında olan gümüş ve 90.0/100 ve 99.95/100 arasında olan platin, külçe, bar, dore bar ve granüller Borsada standart dışı kıymetli maden olarak işlem görür." denilmektedir.

Aynı tebliğinin 9'uncu maddesine göre Borsada işlem gören standart dışı kıymetli madenlerin düzenlenm iŐ olan ayar raporuna uyumundan, ilgili kıymetli madeni Borsaya teslim eden Borsa üyeleri sorumludur.

İŞlem Görecek Standart Dışı Kıymetli Madenlerin Özellikleri ve Şekil Şartları

Borsada işlem yapacak üyeler, alım satıma konu olan standart dışı kıymetli madenlerin ramat evleri ve rafineriler vasıtasıyla temininde ilgili tebliğin 9'uncu maddesinde belirtilen saflık ayarlarını dikkate alarak aşağıdaki esasları uygulayacaktır:

DönüŐümü yapan ramat evleri ve rafineriler, imal ettikleri standart dışı kıymetli madenin üzerine firma damgalarını ve ayar ile ağırlıklarını belirten mühürleri vurmak zorundadırlar.

Bu Şekilde özellikleri belirtilen standart dışı kıymetli madenler ile Borsa'da işlem yapacak üyeler, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu kurumun belirleyeceği kuruluşların onayına baŐvurmak zorundadırlar.

Emri veren piyasa üyesinin unvanı,

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'nün İŐlevi

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü, T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından kendine verilen yetkiler doğrultusunda, daha önce üretici firma ile Borsa'da işlem yapacak olan üyenin onayladığı belge ile a yara konu olan standart dışı kıymetli madenin özelliklerinin doğruluğunu kontrol edecek ve ilgili madene kendi ayar damgasını vuracaktır. İŐleme konu olan standart dışı kıymetli maden, T.C. Hazine Müsteşarlığı'nın belirlediği standartlarda ayara kavuŐturulmuŐ, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'nün onayından da geçmiŐ olarak İstanbul Altın Borsası Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem görebilecektir.

Standart Dışı Kıymetli Madenler İŞlem Esasları

Standart dışı kıymetli maden işlemleri, Borsa Kıymetli Madenler Piyasası Seans Salonunda yapılacaktır. Standart dışı kıymetli maden işlemlerinde, Kıymetli Madenler Piyasası'nda uygulanan alım satım, teminat, saklama ve takas esasları geçerlidir.

Üye Emirlerinde Bulunması Gereken Hususlar

Borsaya emirler üye temsilcileri tarafından, Kıymetli Madenler Piyasası'nda belirlenmiş şekil ve esaslar çerçevesinde verilir. Bir üye emrinde aşağıdaki bilgilerin bulunması esastır :

Emri veren üyenin kod numarası,

Emrin alım emri mi satım emri mi olduğu,

Emrin işlem ve valör tarihi,

Satın alınacak veya satılacak standart dışı kıymetli madenlerin miktarı, ayarı, ağırlıkları, fiyatı ve diğer özellikleri,

Piyasanın İşlem Yöntemi

Standart dışı kıymetli maden işlemleri üyelerin alım satım emirlerinin rekabet şartları altında karşılaştırılması suretiyle yürütülür.

Standart dışı kıymetli maden işlemlerinde Kıymetli Madenler Piyasası'nda geçerli olan "çok fiyat" yöntemi kullanılır. Çok fiyat yöntemi, standart dışı kıymetli madenlere ait olarak verilen alım satım emirlerinin öncelik kurallarına (fiyat ve zaman) uygun olarak teker teker karşılaştırılmasıyla elde edilen fiyatlarla alım satımın gerçekleştirildiği sürekli müzayede sistemi ile çalışır.

İşlem Birimi

Standart dışı kıymetli maden işlemlerinde, kıymetli madenler piyasasında mevcut işlem birimi kuralları geçmeyecek olup, bahse konu kıymetli madenlerin kilogram ve gram katlarıyla işlem görmesi sağlanacaktır.

Para Birimi

Alıcı ve satıcının talebine göre Kıymetli Madenler Piyasası'nda geçerli olan TL/kg, ABD Doları/ons ve Euro /ons para birimlerinde teklif verilebilecektir.

İşlem Teminatı

Borsa üyelerinin satın alabilecekleri ve satabilecekleri standart dışı kıymetli maden miktarı, İstanbul Altın Borsası Yönetmeliği'nin 41'inci maddesine dayanılarak alınan 14 Nisan 2008 tarihli 314 sayılı Yönetim Kurulu kararına göre kıymetli maden ve işlem teminatı toplamlarının T+0 dan T+5 e kadar olan valörlerde (T+5 dahil) 25 katı, T+6 dan T+9 a kadar olan valörlerde ise 15 katı ile sınırlıdır. Standart dışı kıymetli maden işlemi yapacak olan üyeler, Kıymetli Madenler Piyasası'nda yapacakları tüm işlemlerde tesis ettikleri teminatlarını eşzamanlı kullanabileceklerdir.

Gerçekleşen İşlemlerde Süre ve Teslim

Alım satıma konu standart dışı kıymetli madenlerin, T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenen özellik

lerde, teslimata ve ödemeye konu olmak üzere Yönetim Kurulu tarafından belirlenmiş olan usul ve süre i çerisinde Borsa Takas Merkezi'ne teslim edilmesi gerekmektedir.

Standart dışı kıymetli maden satıcısı durumunda olan üyenin yükümlülüğü, satılan standart dışı kıymetli madeni İstanbul Altın Borsası Yönetmeliğinde belirlenen şartlarla Takas Merkezi'ne teslim ederek bedeli ni tahsil etmek, alıcı durumundaki üyenin yükümlülüğü ise aynı Yönetmelikteki şartlara uygun olarak satın aldığı standart dışı kıymetli maden bedelini Takas Merkezi'ne ödeyerek bahse konu kıymetli madeni teslim almaktır.

Üyelerin kesinleşen standart dışı kıymetli maden alım satım işlerine ait yükümlülükleri, Kıymetli Madenler Piyasası için tespit edilen süre ve şartlar içinde yerine getirilir. Bu süre ve şartlar içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen üyeler temerrüde düşmüş olurlar.

Seans Saatleri

Standart dışı kıymetli maden işlemleri, Kıymetli Madenler Piyasası işlem saatleri dahilinde 09:45 - 17:30 saatleri arasında gerçekleştirilir.

İşlemlerde Uygulanacak Fiyat Aralıkları

Standart dışı kıymetli maden alım ve satım emirlerinin karşılaştırılması, Kıymetli Madenler Piyasası'nda kullanılan işlem birimi fiyatlarına göre belirlenecek fiyat aralıkları ile verilen fiyatlarda yapılacaktır. Buna göre yapılacak işlemlerin fiyat aralıkları altın ve platin için TL/kg' da 1Kr, ABD Doları/ons ve Euro/ons cinsinden verilen emirlerde 5 cent, gümüş için TL/kg'da 1Kr, ABD Doları/ons ve Euro/ons cinsinden verilen emirlerde 1 cent'dir.

Kurtaj

Müşteriler tarafından borsa üyelerine, gerçekleşen işlemlerin tutarı üzerinden, azami sınırı Yönetim Kurulu'nun önerisi üzerine SPK tarafından onaylanan ve halen uygulanan tarifeye göre "kurtaj" ödenir. Gerçekleşen işlem tutarı üzerinden ödenecek kurtaj ücretinin azami sınır % 0,1 (binde bir) dir.

Borsa Payı

Borsa'da gerçekleşen standart dışı kıymetli maden alım satım işlemlerinde standart dışı kıymetli madeni brüt miktarından hesaplanmak üzere alıcı ve satıcının her birinden % 0,005 (onbinde yarım) olarak toplam % 0,01 (onbinde bir) işlem komisyonu alınacaktır. Alıcı ve satıcının aynı üye olması durumunda da aynı tarife uygulanacaktır. Ayrıca standart dışı kıymetli madenin kasadan çıkışında alıcı hesabından tahsil edilmek üzere % 0,04 (onbinde dört) oranında saklama komisyonu alınır. Ücret ve komisyonlar her üyenin Takas Merkezi'ndeki hesabına otomatik olarak borç kaydedilir.

Takas ve Ödeme

İstanbul Altın Borsası'nda yapılan standart dışı kıymetli maden alım-satım işlemlerinin takası, tüm kıymetli madenlerin takası gibi Borsa İşlem ve Takas Müdürlüğü'nce yürütülür.

TL/kg ve ABD Doları/ons üzerinden yapılan işlemlerin takası aynı günden (T+0) başlamak üzere dokuz güne (T+9) kadar, Euro/ons üzerinden yapılan işlemlerin takasında ise aynı günden (T+0) başlamak üzere bir güne (T+1) kadar opsiyonlu valörlerde işlem gerçekleştirilebilir.

Kıymetli maden satın alan üyeler, işlem valöründe Takas Bankası nezdindeki hesaplarında işlem yaptıkları para cinsine göre hesaplanan işlem tutarını bulundurmak zorundadırlar. Aksi takdirde İstanbul Altın Borsası Yönetmeliğindeki temerrüt hükümleri uygulanır.

Üyeler tarafından Borsa'ya teslim edilen standart dışı kıymetli maden için teslim bordrosu 3 nüsha tanzim edilerek Borsa İşlem ve Takas Müdürlüğü'ne teslim edilmek zorundadır. Aynı şekilde standart dışı kıymetli maden söz konusu Müdürlük'ten teslim alınır.